

Visie op bestuur en toezicht inclusief toetsingskader

Datum	<i>17 oktober 2022 Actualisatie 21 maart 2024</i>
Status	<i>Definitief</i>
Versie	<i>1.10</i>
Vastgesteld door bestuurder op	<i>31 oktober 2022 & actualisatie 21 maart 2024</i>
Goedgekeurd door RvC op	<i>31 oktober 2022 & actualisatie 21 maart 2024</i>

Inhoud

1. Voorwoord.....	3
2. Visie op bestuur - Woningstichting Barneveld 'Thuis in wonen'	4
3. Visie op toezicht - raad van commissarissen (RvC).....	6
4. Samenvatting goed bestuur en toezicht.....	8
5. Toezicht- en toetsingskader.....	9
Bijlage 1 Samenvatting Strategisch plan 'Thuis in wonen'.....	11
Bijlage 2 Toetsingskader en beslissingsbevoegdheden schematisch weergegeven in relatie met principes Governancecode woningcorporaties.....	12

1. Voorwoord

De Governancecode Woningcorporaties bestaat sinds 2007. De herziene Governancecode woningcorporaties is vastgesteld in 2020 door de leden van Aedes en van de Vereniging Toezichthouders in Woningcorporaties (VTW). In de code zijn waarden en normen vastgelegd waaraan commissarissen, directeur-bestuurders en medewerkers van woningcorporaties zich houden in hun belangrijke maatschappelijke taak: zorgen voor goed, betaalbaar en veilig wonen voor huidige en toekomstige huurders in Nederland. Het lidmaatschap van Aedes is gekoppeld aan de Governancecode. In 2022 is de code aangepast met toevoegingen van bepalingen over solidariteit en educatie.

In bepaling 1.1 van de Governancecode 2020 staat over de toezichtvisie het volgende:

"Bestuur en raad van commissarissen (RvC) hebben een gezamenlijke visie op besturen en toezicht houden. Het realiseren van maatschappelijke waarde op lange termijn staat daarbij voorop. De visie gaat in op de verantwoordelijkheid voor het realiseren van de doelstellingen, de strategie, het beleid, de financiering en de onderlinge wisselwerking in rollen. De RvC beschrijft hierin zijn rollen (werkgever, toezichthouder en klankbord) en taakuitoefening als intern toezichthouder."

Met de visie op bestuur en toezicht geven we invulling aan bepaling 1.1 uit de Governancecode Woningcorporaties 2020 en artikel 18 lid 1 uit onze statuten.

In afgelopen periode zijn we aan de slag gegaan met de conclusies van de Governance University tijdens de zelfevaluatie van de RvC: "De visie op bestuur en toezicht is in lijn met de code maar er is ruimte de doorleving en invulling ervan door de RvC meer zichtbaar te maken". Dit heeft geresulteerd in een actualisatie van de toezichtvisie van de RvC.

Bij Woningstichting Barneveld werken en besturen we volgens onze Sturingsfilosofie 'Thuis in Wonen' zowel in onze interne organisatie als ook extern met onze belanghebbenden. De toezichtvisie van RvC sluit hierop aan.

De visie op bestuur en toezicht inclusief het toetsingskader zijn geïntegreerd in ons Management Control Framework (MCF). Het MCF is een kapstok waarbij we strategie verbinden met planning en uitvoering. Het geeft de RvC, bestuur, management en medewerkers inzicht in de opbouw en samenhang van het interne besturing- en beheersingssysteem en verantwoordelijkheden van betrokkenen. In hoofdstuk 2, de visie op bestuur, zijn samenvattend de hoofdlijnen beschreven die al uitgewerkt zijn in intern vastgesteld beleid (o.a. het strategisch plan en de sturingsfilosofie). In aansluiting hierop beschrijft de RvC haar visie op toezicht in hoofdstuk 3.

Deze toezichtvisie blijft een 'levend' document dat altijd kan veranderen door ontwikkelingen op het gebied van 'good governance' of door nieuwe opgedane inzichten intern en extern.

Dirk de Kruijff
Voorzitter raad van commissarissen

Marieta Peek
Directeur-bestuurder

2. Visie op bestuur

Visie op bestuur

Woningstichting Barneveld (hierna WsB) is een maatschappelijke onderneming, met een volkshuisvestelijke opdracht met ongeveer 4.000 woningen in eigendom.

Wij ontlenen ons bestaansrecht aan het feit dat wij veilig en prettig wonen bieden aan onze huidige en toekomstige huurders met een bescheiden inkomen. Hiermee leveren wij een maatschappelijke bijdrage aan de lokale samenleving in de gemeente Barneveld.

WsB heeft een éénhoofdig bestuur (directeur-bestuurder) met een adviserend en uitvoerend managementteam van drie managers. De RvC bestaat in de basis uit vijf commissarissen.

Ons bestuur is belast met het besturen van de organisatie. Zij werkt vanuit een heldere missie en een toekomstgerichte visie. Zij formuleert op basis hiervan de doelstellingen en heeft de verantwoordelijkheid deze te realiseren. Het bestuur zet daartoe de strategie uit, bepaalt het beleid en ziet toe op de uitvoering hiervan.

Zij is verantwoordelijk voor de resultaten, waarvan de belangrijkste resultaten zijn de maatschappelijke resultaten en het zorgvuldig omgaan met het maatschappelijk vermogen van de organisatie op lange termijn, continuïteit van de organisatie op lange termijn – en daartoe het voldoen aan de gestelde normen op de ratio's van de toezichthouders – en het zorgen voor een passende financiering om de doelstellingen te bereiken.

Vanuit stakeholdermanagement worden op diverse manieren alle stakeholders (belanghouders) betrokken, waarbij de primaire stakeholders de meeste invloed kunnen uitoefenen. Deze primaire stakeholders - de (toekomstige) huurders en de gemeente – betreft het bestuur actief bij de beleidsvorming en de uitvoering daarvan. Het bestuur stelt zich daarbij toegankelijk op. Stakeholdermanagement is een belangrijke bron voor de ontwikkeling en (door)vertaling van onze strategie en is verweven met ons beleid.

Het bestuur opereert transparant en legt verantwoording af over het handelen, zodat de RvC haar rol als toezichthouder, werkgever en klankbord kan vervullen. Zij schept voorwaarden voor een adequaat en kritisch intern toezicht. Zij handhaaft de governancestructuur en leeft de principes van goed bestuur na. De basis van goed bestuur en toezicht is vertrouwen.

Het bestuur richt een professionele werkorganisatie in met een gedegen en doelmatige bedrijfsvoering. Zij zorgt voor toereikende en goed functionerende risicobeheersings- en controlesystemen.

Als werkgever past het bestuur de beginselen van goed werkgeverschap toe.

Kernwaarden: de 3 B's

We vinden het belangrijk dat wij laten zien dat we 'Thuis in wonen' zijn én onze huurders zich ook echt thuis voelen op de plek waar zij wonen. Onze koers richt zich op goede woningen, tevreden klanten en een gezonde bedrijfsvoering. De manier waarop is verwoord in onze kernwaarden Betrokken, Betrouwbaar en Bewust. Hier kunnen anderen ons op aanspreken en hier kunnen anderen ons aanhouden. De visie van bestuur en RvC sluit hierop aan.

Sturingsfilosofie

In onze sturingsfilosofie hebben we beschreven op welke wijze WsB haar organisatie inricht en aanstuurt om onze strategische doelstellingen te behalen. Onze sturingsfilosofie is richtinggevend voor ons handelen; de basis van waaruit wij samenwerken, sturen en acteren. Onderstaande is een samenvatting van onze sturingsfilosofie.

Vijf inrichting principes:

- Duidelijke kaders en verantwoordelijkheden
- Verantwoordelijkheden laag in de organisatie
- Samenwerken in teams
- Proces en projectmatig werken
- Borging van programma's en projecten

Onze manier van samenwerken:

- Samen leren, ontwikkelen en verbinden
- Samen besluiten nemen
- Persoonlijk en coachend leiderschap
- Hoe blijven we samen in control: een goed evenwicht tussen wat we willen, mogen en moeten.

De visie op toezicht van de RvC sluit hierop aan.

3. Visie op toezicht – raad van commissarissen (RvC)

Toezichtvisie

'Goed toezicht' uit zich door transparant en open verantwoording af te kunnen leggen over de wijze waarop beleid en/of besluiten tot stand zijn gekomen en welke acties en besluiten hebben geleid tot resultaten. Daarnaast kan uitgelegd worden hoe deze resultaten dan bijdragen aan de maatschappelijke opgave, ook op langere termijn, en hoe de beschikbare bedrijfsmiddelen zijn aangewend en of is gehandeld binnen de bestaande wettelijke en maatschappelijke kaders. Daarbij is ook de continuïteit van de organisatie een belangrijk speerpunt met inachtneming van vigerende wet- en regelgeving. Daarnaast wil de RvC van WsB ook nog waarde toevoegen aan de organisatie door relevante vraagstukken uit de samenleving aan de orde te stellen.

Taakstelling en rolneming

De RvC ziet het als belangrijke taak om de corporatie op de gekozen maatschappelijke koers te houden en integraal toezicht te houden op de algemene bedrijfsvoering, het beleid en het presteren van WsB. Daarnaast staat de RvC het bestuur gevraagd en ongevraagd met raad terzijde en fungeert als klankbord voor de bestuurder, ook vanuit de werkgeversrol. Waar nodig wordt ook de adviesrol in de volle breedte door de RvC ingezet.

De RvC vindt het belangrijk om als collectief te opereren en functioneren. Een open en veilige sfeer is hiervoor het belangrijkste uitgangspunt, waarbij ook dialoog en discussie alle ruimte krijgen.

Daarnaast fungeert het gedrag (leden) van de RvC als voorbeeldfunctie.

Naar buiten toe zullen de RvC-leden altijd met één mond spreken vanuit het gekozen collegiale standpunt. De RvC-leden zijn zich bewust van hun positie en daaraan verbonden invloed en verantwoordelijkheid.

Rolverdeling

De directeur-bestuurder en de RvC hebben verschillende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Het concreet benoemen van wederzijdse verwachtingen en het respecteren van elkaar verantwoordelijkheden en taken zijn daarbij noodzakelijk. Samenwerking met de bestuurder is gebaseerd op wederzijds vertrouwen. De RvC verwacht volledig, tijdig en betrouwbaar geïnformeerd te worden door de directeur-bestuurder (brengplicht), maar de RvC-leden hebben zelf ook een actieve 'haalplicht' als het om informatie gaat. Vanuit de werkgeversrol is de RvC mede verantwoordelijk voor de kwaliteit en de professionaliteit van de bestuurder.

Betrokkenheid

De RvC toont haar intrinsieke betrokkenheid door, naast de directeur-bestuurder, ook verbinding te maken, en het gesprek aan te gaan, met de organisatie zelf en andere directe belanghebbenden. Dit kunnen medewerkers zijn maar ook externe partijen als de huurders of andere belanghebbenden. De RvC is omtrent deze contacten ook open richting de directeur-bestuurder en zal hierin zich ook rekenschap geven van eigen rol en functie (rolzuiverheid). Door respectvol 'het goede gesprek' aan te gaan (bijvoorbeeld ook met huurders en/of de Huurdersvereniging) kunnen standpunten worden onderbouwd en wordt helder 'wat er werkelijk toe doet'. De houding die de RvC daarbij aanneemt is open kwetsbaar en positief kritisch. De RvC wil zichtbaar zijn opdat de organisatie de RvC ook weet te vinden als er iets aan de hand is. Er is echter ook een zekere drempel vanuit eigen rol. Betrokkenheid van de RvC bij belanghebbenden is echter niet alleen belangrijk in het opvangen van signalen, maar creëert hierdoor ook de gelegenheid belanghebbenden op passende wijze mee te nemen in welke doelen er zijn, hoe deze worden bereikt, óf ze worden bereikt en welke impact wordt gemaakt. De RvC is oprecht geïnteresseerd en betrokken bij het welbevinden van de organisatie.

Betrouwbaarheid

De RvC vindt het belangrijk betrouwbaarheid uit stralen naar de WsB-organisatie en ook de interne en externe belanghebbenden. Consistentie, integriteit en transparantie zijn belangrijk voor betrouwbaarheid, ook in het gedrag en uiten van de RvC. De RvC-leden zeggen wat ze doen en doen wat ze zeggen. Betrouwbaarheid hangt ook samen met 'vertrouwen'. De RvC waakt ervoor dat zij niet op de stoel van de directeur-bestuurder gaat zitten. Het hebben van vertrouwen in elkaar vormt voor de RvC een belangrijke basis voor de samenwerking. Dit biedt de ruimte om ook (verschillende) overwegingen met elkaar te delen.

Bewust en weloverwogen

De RvC is zich zeer bewust van de impact die de organisatie maakt op de maatschappij en wat er in de maatschappij speelt. De RvC is zich bewust van zijn taken en verantwoordelijkheden in lijn van de missie en visie van WsB en kan en wil hier bewust verantwoording over afleggen en op reflecteren. Het elkaar aanspreken binnen de RvC is daarbij belangrijk. Door zich ook scherp bewust te zijn van eigen functioneren levert de RvC een belangrijke bijdrage aan het maatschappelijk vertrouwen in WsB als organisatie, maar ook in de regio Food Valley en de sector in het algemeen. De RvC wil hierin een zo maximaal mogelijke impact kunnen leveren.

De RvC-leden willen elkaar ook blijven uitdagen de bewustwording te behouden en te stimuleren. Dat doet men o.a. door vooroverleg, opleidingen en andere vormen van educatie en gesprekken met collega RvC-leden.

Beeld vormen bij 'het gaat goed'

De RvC ziet erop toe dat WsB de goede dingen doet en de dingen goed doet. Om dit te beoordelen gebruikt de RvC niet alleen harde cijfers, maar staat ook open voor verhalende verantwoording. Deze twee kunnen elkaar versterken, waarbij ook de maatschappelijke toegevoegde waarde belangrijk uitgangspunt is. Indien beelden echter niet overeenkomen zal de RvC een kritische houding aannemen en vragen om meer verduidelijking in de vorm van cijfers en/of toelichting.

Alhoewel de RvC op gepaste afstand staat van de bedrijfsvoering zal men zich er wel van vergewissen dat er in de organisatie sprake is van goede 'check & balances' en een goede bedrijfscultuur. Hiervoor kunnen door de RvC gesprekken gevoerd worden met interne en externe partijen/belanghebbenden zoals de o.a. controller, bestuurssecretaris, OR, Huurdersvereniging en accountant.

4. Samenvatting goed bestuur en toezicht

Voor het waarborgen van goed bestuur en toezicht werken bestuur en RvC op basis van de volgende uitgangspunten in relatie tot elkaar en anderen:

- De 3 B's, bewust, betrokken en betrouwbaar.
- Onafhankelijk, professioneel en deskundig.
- Open dialoog in vertrouwen en met respect voor elkaar.
- Er is een heldere rolverdeling tussen bestuur en RvC. De RvC heeft de rol van werkgever, klankbord (advies), toezichthouder en netwerker. De bestuurder bestuurt.
- In het reglement voor bestuur en reglement voor RvC zijn afspraken vastgelegd.
- Er is formeel en informeel contact tussen commissarissen, bestuur, management en medewerkers. Naast de formele overlegstructuur worden ook managers uitgenodigd in RvC-vergaderingen bij bepaalde onderwerpen, worden er informele thema- en spiegelbijeenkomsten georganiseerd waar commissarissen, bestuur en werkorganisatie elkaar ontmoeten en met elkaar van gedachten wisselen en klankborden.
- De externe stakeholders van WsB zijn in beeld. Bestuur en RvC zijn in afstemming met elkaar in contact en hebben bijeenkomsten met stakeholders. Externe stakeholders zijn betrokken bij het meerjarig beleid en de strategische koers.
- De visie op bestuur en toezicht inclusief het toetsingskader zijn geïntegreerd in ons Management Control Framework (MCF).
- Integraliteit vinden we belangrijk.

5. Toezicht- en toetsingskader

Toezichtkader

Het toezichtskader bestaat uit hetgeen in wet- en regelgeving is vastgelegd, aangevuld met de nadere uitwerking en aanvullingen zoals vastgelegd in de statuten, reglement RvC en reglement bestuur.

Externe wet- en regelgeving

- Woningwet
- Besluit (en Regeling) Toegelaten Instellingen Volkshuisvesting (BTIV en RTIV))
- Governancecode Woningcorporaties 2020
- Wet normering topinkomens
- VTW-beroepsregel Bezoldiging
- Algemene wetgeving (arbeidsrecht, bouwrecht, omgevingsrecht, enz.)

Interne regelgeving

- Statuten
- Reglement RvC
- Reglement remuneratiecommissie
- Reglement auditcommissie
- Bestuursreglement
- Functieprofiel voor de leden van de RvC
- Functieprofiel directeur-bestuurder
- Rooster van aftreden

Toetsingskader

Als toetsingskader worden die documenten gehanteerd waaraan de maatschappelijke en financiële prestaties van de WsB kunnen worden getoetst.

Intern vastgesteld beleid - sturing

- Gezamenlijke visie op besturen en toezicht
- Sturingsfilosofie
- Klokkenluderregeling (meldregeling misstanden en integriteitsschendingen)
- Integriteitscode
- Strategisch plan
- Portefeuillestrategie
- (Meerjaren)begroting
- Jaarverslag en jaarrekening
- Klachtenreglement
- Jaarverslag onafhankelijke klachtencommissie
- Participatieovereenkomst met Huurdersvereniging Barneveld
- Bod op de Woonvisie Gemeente Barneveld
- Prestatieafspraken met gemeente Barneveld
- Reglement Financieel Beleid & Beheer
- Financieel beleid
- Treasury- en beleggingsstatuut
- Financieringsstrategie

- Investeringsstatuut
  - Fiscaal statuut
  - Procuratieregeling
  - Verbindingenstatuut
  - Risicomanagementstatuut
  - Audit- en controlplan
  - Inkoop- en aanbestedingsbeleid vastgoed
  - Inkoop- en aanbestedingsbeleid overige diensten en leveringen
-
- Sturingsinformatie: maand- en managementrapportages.

Bijlage

1. Samenvatting strategisch plan 'Thuis in wonen'
2. Toetsingskader en beslissingsbevoegdheden schematisch weergegeven in relatie met principes Governancecode woningcorporaties

Bijlage 1 Samenvatting Strategisch plan 'Thuis in wonen'

In ons strategisch plan 'Thuis in wonen' hebben wij onze missie, visie en koers voor 2021-2025 beschreven.

Het strategisch plan is vastgesteld door bestuur en goedgekeurd door RvC en een onderdeel van het toezicht- en toetsingskader.

Bijlage 2 Toetsingskader en beslissingsbevoegdheden schematisch weergegeven in relatie met principes Governancecode woningcorporaties.

Principe 1 Governancecode woningcorporaties 2020	minister/Aw	RvC	Bestuur
Leden van bestuur en RvC hanteren waarden en normen die passen bij de maatschappelijke opdracht.			
Gezamenlijke visie op besturen en toezicht		goedkeuren	opstellen goedkeuren
Sturingsfilosofie		informereren	opstellen vaststellen
Klokkenluisderregeling (meldregeling misstanden en integriteitsschendingen)		goedkeuren	opstellen vaststellen
Integriteitscode		goedkeuren	opstellen vaststellen
Principe 2 Governancecode woningcorporaties 2020	minister/Aw	RvC	Bestuur
Bestuur en RvC zijn aanspreekbaar en leggen actief verantwoording af			
Strategisch plan		goedkeuren	opstellen vaststellen
Portefeuillestrategie		goedkeuren	opstellen vaststellen
(Meerjaren)begroting		goedkeuren	opstellen vaststellen
Jaarverslag en jaarrekening		vaststellen	opstellen goedkeuren
Klachtenreglement		informereren	opstellen vaststellen
Jaarverslag onafhankelijke klachtencommissie	opsturen	informereren	opstellen vaststellen
Sturingsinformatie: maand- en managementrapportages		informereren	opstellen
Principe 3 Governancecode woningcorporaties 2020	minister/Aw	RvC	Bestuur
Bestuur en RvC zijn geschikt voor hun taak			
Profielchets, benoeming, schorsing en ontslag bestuur	zienswijze geschiktheid	opstellen vaststellen	informereren
Bezoldigingsbeleid, bezoldiging en overige arbeidsvoorwaarden bestuur		opstellen vaststellen	informereren
Profielchets, benoeming, schorsing commissarissen	zienswijze geschiktheid	opstellen vaststellen	informereren
Honorering RvC		Opstellen vaststellen	informereren
Procedure werving en selectie RvC-leden en bestuur		Opstellen vaststellen	adviseren
Rooster van herbenoeming en aftreden		opstellen vaststellen	informereren
Introductieprogramma nieuwe commissaris		goedkeuren	opstellen
Scholing RvC en opleidingsplan		opstellen vaststellen	
Zelfevaluatie RvC (jaarlijks waarvan 1 x per 2 jaar onder externe begeleiding)		opdracht verstrekken reactie	informereren
Visitatie (vanuit corporatiebranche)	opsturen	opdracht verstrekken reactie	opdracht uitvoeren reactie
Verdiepend onderzoek Autoriteit woningcorporaties	uitvoeren	informereren	reactie

Principe 4 Governancecode woningcorporaties 2020

minister/Aw

RvC

Bestuur

Bestuur en RvC gaan in dialoog met belanghebbende partijen

	minister/Aw	RvC	Bestuur
Participatieovereenkomst met Huurdersvereniging Barneveld		informereren adviseren	opstellen ism HvB
Bod op de Woonvisie Gemeente Barneveld		goedkeuren	opstellen vaststellen
Prestatieafspraken met gemeente Barneveld		informereren adviseren	vaststellen i.s.m. gemeente en HvB
Overleg met ondernemingsraad		informereren	informereren
Overleg met huurdersvereniging		informereren	informereren
Overzicht stakeholders		Informereren	informereren
Thema of spiegel sessies (strategie afstemming)		informereren	informereren
Bestuurlijk overleg en jaarlijkse relatiebijeenkomst met college van B&W		informereren	informereren

Principe 5 Governancecode woningcorporaties 2020

minister/Aw

RvC

Bestuur

Bestuur en RvC beheersen de risico's verbonden aan hun activiteiten

	minister/Aw	RvC	Bestuur
Reglement Financieel Beleid & Beheer	Goedkeuren (basis)	goedkeuren	opstellen vaststellen
Financieel beleid en financieringsstrategie		goedkeuren	opstellen vaststellen
Treasury- en beleggingsstatuut		goedkeuren	opstellen vaststellen
Investeringsstatuut		goedkeuren	opstellen vaststellen
Fiscaal statuut		goedkeuren	opstellen vaststellen
Procuratieregeling		goedkeuren	opstellen vaststellen
Verbindingenstatuut		goedkeuren	opstellen vaststellen
Risicomanagementstatuut		goedkeuren	opstellen vaststellen
Audit- en controlplan		goedkeuren	opstellen vaststellen
Benoeming, ontslag, opdrachtverlening tot en bezoldiging werkzaamheden accountant		Opdracht vaststellen	adviseren
Toezicht op accountant en accountantsprotocol (taak AC)		toezicht	adviseren
Beoordeling externe accountant (taak AC)		toezicht	adviseren
Inkoop- en aanbestedingsbeleid vastgoed		goedkeuren	opstellen vaststellen

Overige: Toezichtkader

	minister/Aw	RvC	Bestuur
Overige (toezichtkader)			
Statuten en statutenwijziging	goedkeuren	goedkeuren	opstellen vaststellen
Bestuursreglement		goedkeuren	opstellen vaststellen
Reglement RvC		Opstellen vaststellen	informereren
Reglement Auditcommissie		Opstellen vaststellen	informereren
Reglement Remuneratiecommissie		Opstellen vaststellen	informereren